

Slavkovské noviny

Vydává Národní výbor ve Slavkově u Brna pro slavkovský kraj

Baku - Slavkov u Brna

Máme v ruce dopis z Baku.

Vezměte si atlas a najděte si toto město na mapě. Leží na břehu Kaspického moře, přímo u vchodu k poloostrovu Apšeronskému. Tento poloostrov je skrz naskrz provrtán petrolejovými studnami. Už ve středověku znaly perské karavany zdejší hořící vodu. Baku je městem petroleje. Zde je prapůvod veškerého pohybu na pozemských i vzdušných cestách velkého Sovětského svazu. Nyní má Baku přes 1 mil. obyvatel, je třetím ruským městem podle velikosti, Moskva, Leningrad, Baku, Vše, co zde, lidé i věci, je nějak spojeno s obsluhou záračného nápoje XX. století.

Baku je hlavním městem republiky Azerbejdžan, ta je 4. v pořadí mezi 16 republikami Sovětského svazu. V učebnicích je napsáno: Azerbejdžan, 165.000 km², 4 $\frac{1}{4}$ mil. obyvatel. Ale to nic neříká, to je jen matriční zápis.

Divná země je Azerbejdžan. Najdete tu pastviny, místa, v nichž se za tisíc let sotva kámen pohnul, čas se jim vyhnul. Avšak nynější pasákové si čtou při pasební stád noviny. Jsou zde pouště, avšak hned vedle nebetyčné hory s bílými, sněhovými čepičkami, hučícími pralesy, s tisíci let starými údolímí, do nichž se s hukotem řítí dravé bystřiny. Království kavkazského orla. Zarostlé pěšinky, známé jen horalům, kteří zde s nožem v ruce očekávali příchod dobyvatelův. A když se mraková clona, lemující horské svahy, poodhrne, shlédnou na čas do údolí ponuré věže starých hradů a zámek, věrných strážců tajemné dílny přírody. Zde se zrodil Lermontův Démon. Ale ruský člověk mění mapu. Odstraňuje pouště, zápasí vítězně s bystřinami, poutá živly, nutí je sloužit velké myšlence. Těžké kombajny sklizejí na uměle zavlažených místech bohatou úrodu obilí. Člověk urval kusy země pouští a založil plantáže bavlníku, čajovníku, tabáku. Rátolesti vinné révy jsou obtěžkány sladkými hrozný a sady bohatou úrodou ovoce.

V Baku je ulice Mečničeskaja, v ní dům č. 6, byt č. 19. V tomto bytě žije rodina nějakého Oganěšjanova, otec Víbor, matka Marie, dcera Lálja a syn neznámého jména. Vypukla válka. Oganěšjanov Víbor Afanasjevič také odešel na vojnu. Pouhý stisk ruky byl mezníkem na veliké cestě do neznáma. Mnogo zemí prošel tento syn tajemného Azerbejdžanu, až se 14 dní před podepsáním příměří dostal k hranicím našeho města. Prošel někde nad oborou a zastavil se ve slavkovských vinohradech. Tam se ho však dotkla ruka velikého Osudu. Vlast žádala po něm život.

Oganěšjanov padl. Našli ho tu ležícího na boku, skelný pohled upřed do veliké dálky. Nic jiného už

Vzpomínáme na 12. květen 1945. Pan president ve Slavkově u B.

si ty oči nežádaly, než měkkou náruč matky země. V kapse měl Oganěšjanov tento dopis:

Srdečný pozdrav z Baku! Zdrávstvuj, milovaný Víro!

Dnes jsem dostala od Tebe 2 dopisy, které jsem tak dlouho a s obavou očekávala. Zřejmě jsem tušila, že není vše v pořádku. Dopisy jsi posílal 14. a 15. ledna z neznámého místa, domnívám se, že z Maďarska. Víro, píšeš, ale málo podrobně, máš válku jakoby za žert, myslíš, že tak můžeš stále dělat. Přišla jsem domů a Lálja volá: Mamí, Budapešť je úplně obsazena, tatínek už brzy přijede, jen ještě Berlín a je konec války ... (Další část dopisu je psána azerbejdžansky, ruská je jen vložka) ... Mám odejet, tatínek však najednou přijede a milovaná dceruška nebude doma? ...

Oganěšjanov se nemohl vrátit po pádu Berlína domů, třebaže byl tehdy ještě naživu, vždyť germánská šelma ještě dýchala a bylo třeba osvobodit mnohé země, také Československo. Oganěšjanov padl za svobodu naší vlasti. Odpočívá spolu s deseti jinými ruskými vojáky a čtyřmi rumunskými v naší zemi. O nich nevíme bližších podrobností.

Takový má tedy vztah Slavkov k městu Baku. Paní Oganěšjanová přiložila hoře své a slzy svých dětí do onoho ohromného oceánu utrpení a běd, z něhož se zrodila také naše svoboda. J. H.

Nezapomeňte, že „V dětech je národ věčný“! - Splňte svoji povinnost!

V dětech je národ věčný!

Akce „V dětech je národ věčný“, pořádaná 11., 12. a 13. června ve Slavkově, vynesla 57.658 K. Zúčastnilo se jí 222 dárců. Nezdá se nám, slavkovští občané, že na město, které má 5.300 obyvatel, je to poněkud málo? Akce byla pořádána formou úpisových archů, tedy ne jak jsme tomu zvyklí, formou sbírky dům od domu.

Chceme-li začínat zdárné dílo v republice, musíme je postavit na dobré základy. A takovými základy je generace, která právě přichází na svět a která bude nositelem našeho národního bytí. Proto je naší povinností, abychom dali této generaci nejlepší podmínky pro zdárný její vývoj. Z fondu „V dětech je národ věčný“ se budou zřizovat sociálně zdravotní ústavy pro děti, které by z jakýchkoliv příčin nemohly se státí takovými členy lidské společnosti, jaké potřebuje náš mladý stát.

Začneme toto dílo vlastní převýchovou, překonáme vrozenou pohodlnost, kterou jsme opět při této akci poznali, že totiž 222 občanů na naše výzvy přišlo podpořit akci do místnosti Spořitelny Slavkovské, velká většina však, zvyklá na pohodlný způsob sbírek dům od domu, se doposud akce nezúčastnila. Chceme vycházet z předpokladu, že každý, kdo chce mít účast na akci, si tu chvíli najde, aby se během tří dnů na určeném místě zastavil a vykonal tak svoji občanskou povinnost. Uvědomte si, že se musíme učit pěstovat pocit odpovědnosti sami v sobě. Pokládám-li za svou povinnost něco vykonat, nebudu čekat, až budu k tomu přinucen, v našem případě, až si pro to přijdou ke mně domů, nýbrž jdu, a vykonám to.

Pro informaci uvádíme, že v Bučovicích za první den akce vynesla 129.000 K.

Akci propaĝujeme všemi prostředky, které jsou nám k dispozici, děkujeme všem dárcům, kteří se jí zúčastnili a vyzýváme všechny ostatní, kteří o ní doposud nevěděli, k účasti. Úpisové archy jsou během týdne uloženy v kanceláři Opm, v neděli na městské radnici a vystaveny k nahlédnutí veřejnosti ve výloze drogerie u Paulů.

Divadelní spolek ve Slavkově u Brna uvítal na výborové schůzi, konané v sobotu dne 9. června 1945 svého dramaturga, br. Jaroslava Hanáka, který se vrátil z koncentračního tábora, ústy předsedy br. řed. Eduarda Filipa. K tomu se tímto, milý Jaroši, připojuje celá naše divadelní rodina s přáním, aby ses brzy zotavil z utrpení a ran, jež Ti přinesla ilegální činnost pro naši spravedlivou věc národa a zase chodil mezi nás. Do dalších, nyní již jen slunných dnů, přejeme Ti všechno nejlepší!

Žaludek Slavkova. Nový York, Paříž, Londýn mají břicho, Slavkov má pouze žaludek. Ale úctyhodný. Podívejte se, co se sní ve Slavkově za měsíc. Při tom ovšem předpokládáme, že vůbec nejíte na „černo“. Všechno je podle statistiky hospodářského oddělení místního Nár. výboru. Tedy: másla 1.113 kg, tuků 865 kg, pšeničné mouky 7.370 kg, chlebové mouky 5.730 kg, kávovin 1.075 kg, marmelády 722 kg, brambor 7.950 kg, krup 185 kg, krupice 460 kg, cukru 4.948 kg, umělého medu 780 kg, vajec 21.225 kusů, masa 3.513 kg. Teď si číslice všelijak obraťte. Na příklad si řekněte, že na výrobu 1 kg másla je potřebí 25 l mléka. Nebo si to převádějte na centy. Slavkov má nyní 5.300 obyvatel. To je dosti početná rodina na chudé rodiče. A dá to hodně starostí vše včas opatřit.

Občanům města Slavkova u Brna.

Porozumění, s jakým se setkala ušlechtilá snaha Svazu české mládeže u příležitosti sběru potravin pro naše čs. vojsko, velice mne dojalo a nutí mne vyslovit Vám jménem čs. vojska, jménem čs. posádky v Bučovicích, můj srdečný dík. Ještě více mne potěšilo, že věrné české srdce promluvilo. Víím, že nemáte nadbytek a proto má Váš dar tím větší cenu. Kdo z mála dává, mnoho dává.

Ještě jednou — děkuji Vám!

Plk. pěch. Vlastimil Kozelský,
posádkový velitel.

„Rukulíbám, milostpaní!“

Třetího června 1945. Poslouchám zprávy ČTK. Mezi jiným hlásí náš osvobozený rozhlas: Paní Hana Benešová, paní Fierlingerová a j. navštívily taneční večer Svazu čsl. mládeže.

Jdu tu oheď Brandlovou ulicí v našem městě a slyším „demokratický pozdrav“ služebné dívky: „Rukulíbám milostpaní.“ „Milostpaní“ pokyne s jakýmsi shovívavým úsměvem hlavou, což má asi znamenati: Běru na vědomí, pozdrav je v pořádku.

Nestydíte se, vy „milostpaní“, nestydí se ta upracovaná dívka, nebo nechápou obě, že stačí-li první ženě v naší republice titul paní, dostáváje toto oslovení i místní „milostpaničce“? Což jsme opravdu tak ubozí? První republika patří nenávratně minulosti. Budujeme republiku opravdu demokratickou, sociální. Nač rukulíbám a má účta? Nestačilo by pěkně po našem: dobrý den, dobré poledne, dobrý večer a dobrou noc? Není to hezké?

Nejsem stár. Ve svém životě setkal jsem se sotva s více, jako dvěma tucty Američanů nebo Angličanů. Jsou prý to nejlépe vychovaní gentlemani. A věřte, že jim tyto pozdravy nebo našim asi odpovídající pozdravy a tituly úplně stačí. Tož, žádné „rukulíbám, milostpaní“ ale pěkně po našem: Dobré odpoledne. kn.

Ze slavkovského koupaliště. Děkujeme Skautům a české mládeži, zvláště z nich obětavým jednotlivcům, kteří mohou býti vzorem naší mládeže, za ochotu a nezištnou práci při vyčištění a znovuzřízení našeho městského koupaliště, tak důležitého pro osvěžení občanstva. Správa koupaliště.

Jeden den v Kouničkách.

Jasný sluneční den, pondělí 5. června 1944 o 1/4 11. h. Přepychové auto nás odváží na fakultu, dvéře číslo 212. Světlá místnost, dobře zařízená, čtyřdílné okno ji dostatečně osvětluje. Za stolem vyšetřující komisař Jan Odehnal ze Zidenic. Dle předběžných informací (od Václava Uhlíře, strojvůdce z Veselí), stojím „těsně u zdi“.

„Pojďte sem, sedněte si! Podívejte se, buďte rozumný. Víme o Vás vše. Víme, že dovedete dobře organisovat. Nemá tedy smyslu něco zapírat. Klubko se již rozmotává. Nic nezatajíte!“

„Nevím oč jde, pane vyšetřující —“

„Nezapírejte! Vy jste se scházel ale s pěknou sebrankou —“

„Vždycky se slušnými lidmi, pane komisaři“ — snažím se zachovat klid.

„A já jsem snad neslušný?“ přímo řve komisař. Výslech přerušen, pak oběd; není záviděníhodný.

O třetí hodině přichází druhý vyšetřující, „Karl“. Hovoří spolu německy, jsou přesvědčeni, že jim nerozumím: „Nevím, co s ním. Něco má, něco udělal, ale jak na něho?“ — Znovu se ke mně obrací Odehnal: „Vím, že jste Čech, že budete hájit Čecha. Kdybych já byl na Vašem místě, a jednalo se o Němce, také bych ho hájil. Ale zde nemá smyslu něco zatajovat. Vás navštěvoval jeden vysoký důstojník čsl. armády — jak se jmenoval?“

„Nikoho neznám, ke mně nikdo takový nechodil“ — trapně ticho. Potichu se radí, pak se obrací Karl k vyšetřujícímu: „Já se ti divím, že se s ním pářeš, máme tu injekce, dej mu něco a on ti řekne i to, co neudělal —.“ „Pro dnešek toho necháme,“ rozhodl Odehnal. A v 6.10 odjíždíme do Kounicových kolejí.

Vtlačí mne v druhém poschodí do dveří číslo 54, kde se kolem mne shluknou čtyři „kamarádi“: Viktor

Význam ochotnického divadla.

Divadlo v českých zemích ve svém vývoji, který postupoval od nesmělých počátků duchov. dramaf a velikonočních her až do dnešních klenotů české tvorby dramatické, mělo odlišný význam, než v zemích jiných. České divadlo, vyrůstající hmotně i umělecky z přízně prostých lidových vrstev, dovedlo působit na tento lid co neúčinněji. Napájelo jej ohněm nadšení a na slavných obrazech minulosti mu ukazovalo, že může být hrdý na své češství. Prostá duše českého člověka nasycovala se českým sebevědomím, jež divadlo hlásalo. Vzpomeňme jen, že to byla Tylova hra „Fidlovačka“, ve které slepý Mareš zpíval píseň, kterou celý národ později přijal za nejdražší — hymnu. Divadlo dovedlo promluvití nej-mocněji k českému lidu. A tak na venkově vyrůstaly drobné ochotnické skupinky, které probouzely národně lid a přinášely mezi něj osvětlu. Z idealismu a nezištné lásky k národu vznikl mocný činitel, který měl velký vliv na národní uvědomění našeho lidu.

Když potom usilovnou prací vzniklo Prozatímní divadlo a pak Národní, věděl národ, co v obou stáncích má. Proto tak zázračně brzy právě z těch mizerných dlaní drobných lidí vyrostlo po požáru v r. 1881 nové Národní divadlo. Zatím, co jinde si králové stavěli svá divadla pro těch horních deset tisíc, postavil si divadlo u nás lid. Byl tím dán výraz jedinečnému a vskutku demokratickému citění. Zatím, co jinde vyrůstalo divadelní umění pod ochranou panovníků a vládnoucí třídy, u nás se stalo divadlo složkou národního života. Je proto tlumočitelem tužeb celého národa, strážcem jazyka a symbolem těch ideí, jež hořely a hoří v srdcích lidí.

Tato tradice českého divadla zavazuje. Divadlo je neúčinnějším prostředkem, kterým lze působiti na lid. Germán dobře věděl, proč ještě nedávno zavíral česká divadla. Nejprve ukrášť jazyk a potom duši! Ten ale věčně bude znít z našich jevišť. Zradí-li

Má země.

Psáno v lednu 1941.

Kdo mě tě jen dal,
 má sladká země,
 nikoho tu není, kdo by mi tě vzal,
 vždyť jsi mojí, nás všech matkou,
 nejdražší tvé sémě
 hlaholí tvou řečí sladkou
 od věků a dodnes naši lásku máš,
 vždyť sám Bůh ji v srdce vлил
 a vím, že i hostům mnoho dáš.
 Život tvůj je život šedých polí
 i když jej kryje jen sen bílý,
 plačící dítě čas, co bolí,
 co si hlavu staví,
 roste ve zlé, také sílí
 přeskakuje, hraje si a baví
 a matička země kolébavku zpívá,
 dítě spinká po klekání
 a pěstička hrozí, holuběnka sivá,
 aby sny hrozné dobrý konec měly,
 jak poukázky na štěstí, ne lkání,
 jež neplatí rok celý,
 jako květ, co značí předjaří
 nebo kapka ze živého pramene,
 kde ani přání se růst nedaří
 a přece světlo nad zemí se rozední
 a nezůstane dlouho zmámená —
 léto žár rozvášní k polední.

Josef Rys.

kdo úctu k našemu národu, stává se škůdcem národa. Ochotnická myšlenka je myšlenkou, posvěcenou v minulosti všemi těmi Thámy, Tyly, Koláry, Klicpery a jinými, kteří obětovali a dali pro divadlo vše. Ať nás proto stejně jako je kdysi vedou slova Josefa Kajetána Tyla: „Všechny naše kroky musí vésti láska k národu a jeho štěstí!“
 M. K.

Smrž ze Židenic, Artur Veselý z Brna, Henry Jurman z Manchesteru u Londýna (zajatec) a jeden Ostravák. Sotva zapadly dveře, sypou se otázky: „Co nového? — Co je venku? — Neboj se. — Kdy bude konec? — Co máš? — Cos udělal?“ — „Nic.“ „To je zajímavé, každý je čistý jako lilie a tady vyfasuje osm let koncentráku.“

Rozhlížím se pomalu po novém okolí. Stůl, dvě židle, dvě „králikárny“ na spaní a nás je pět. Skládáme tedy dva slamníky na zem, tam budou spát tři a dva v králikárně. Tisíce myšlenek se honí hlavou, venku se setmělo a tichý dešť šelestí do oken. Spánek nepřichází.

Vstáváme v šest hodin, úterý ... Venku prší, přimo leje a my zde máme málo vody na umytí. Bez ručnicku, bez mýdla přeléváme vodu z hrsti do hrsti jeden druhému. Pak začneme „cimerku“. V zámku zahrčí klíče a již stojíme v pozoru ve dvou řadách, pohled upřen ke dveřím. Každý vyfasujeme tři čtvrti litru černé, neslazené žbrundy a chléb. — „Zas je dnes tenší, kolik asi má?“ — „Jedenáct dkg.“ — Vypijeme kávu, sníme kousíček chleba, ostatek necháváme na oběd. Pak pokračuje úklid. Leštění parket kolkem a hadříkem. Za chvíli je „kyblování“, procedura, která se nedá ani popsat, ani vyjádřit.

Unaveni usedáme na pryčnách. Ostravák, otec tří dětí, ztrácí zájem o všechno. Sedí schoulen za skříní a spí. Jedině balík z domova by ho vytrhl z jeho ztrnulosti.

V devět hodin změna stráží. Zase stojíme v pozoru a hlásíme: „Drei Männer,“ und „zwei Stinksaujuden.“ — „Kdo je to?“ Obrací se stráž na zajatce, „Anglický zajatec.“ — „Kdybyste byl anglický zajatec, stál bych před vámi v pozoru; ale vy jste prašivý, smradlavý žid,“ řve stráž.

Zase jsme osaměli, vzpomínáme nahlas: „Cos dělal v civilu?“ — „Jak se na to díváš?“ — „Co rodiče,

manželka?“ — „A co vlastně máš?“ — „Nic.“ — „Tak tě pustí; co by s tebou zde dělali!“ — „Kdo ví, sem je cesta lehká, ale zpět, tam se nedostaneš! Jak se za tebou zavře brána, svobodu neuvidíš!“ —

Venku zamračeno a prší. Malou škvírou v okně vidíme do dvora: pod námi hala, vedle ní tři šibenice ...

Tři čtvrtě na dvanáct — oběd: brambory a hrách, řídce rozvařený ve vodě. Je prý to guláš. Jeden králík stačí pro celé Kouničky a ještě z něho maso zbude v kuchyni. Jíme jako vlci, zajíždáme zbytkem chleba od snídaně. „Nemohli by tam dát aspoň jeden brambor,“ — povzdychne Ostravák.

Do obědě čekáme, bude kyblování. Pak změna stráž; všichni strážní vesměs jsou SS. Po hlášení informuje Artur: „To je ten blondák. Už mně měl jednou v práci. Abych byl svěží, nabídl mi tehdy dřepy. Kolik? — patnáct — nabídl jsem sám. Přijímá návrh. Dělam tedy dřepy a počítám: 1, 2, 3, ... 10, 11 — „Ne; já budu počítat sám!“ — vykřikl blondák a počítal: 1, 2, 3, ... 10, 11, 2, 3, 4, ... 12, 13, 4, 5, 6 — a tak jich bylo padesát!“ — Všichni jsou stejní. Sprostí, drzí, zhýralí a to jsou budouvatelé té nové Evropy?! —

Do tří čtvrtě na pět je klid. Bavíme se, jak umíme. Časem se ozve i morseovka na zeď. Ovšem opatrně. — Co asi bude k večeri? — Sušená zelenina (fazole, mrkev, převládá však řepa). Chutná ovšem výborně a je toho málo. V osm hodin se jde spát. Někteří leží již od šestí. — „Kdy to již čert všechno sebere?“ — uvažuje Artur. — „Já kdybych toho lumpa (Hitlera) tak dostal na chvíli do klece, vozil bych ho po Evropě, to by bylo peněz!“ —

Tak končí jeden den v Kouničkách. Co bude zítra? Jak zde dlouho budeme? Co dělají doma? — Svítá malá naděje. Dovídáme se od sousedů, že začala invaze. —

L. Š.

Pro naše hospodáře!

Invasivní slintavky a kulhavky.

Ke všem těm válečným strastem přidružila se ještě do našich chovů, transporty zavlečená, slintavka a kulhavka. Dobytky málo a proto s tím většími obavami pohlížeji chovatelé do budoucnosti, ježto při celkové podvýživě možno počítati se zvýšenou vnímavostí a tím i bouřlivějším, ne-li zhoubným průběhem nákazy.

Je to nakažlivá nemoc paznehtníků a stykem s nemocnými zvířaty nebo požitím nesvařeného mléka přenosná i na člověka. Hlavně prvních čtrnáct dnů vylučují zvířata z těla drobnohledný, neviditelný zárodek (virus) a nakažlivina přenáší se stykem, výměty, slinami, přenáší ji však také ruce, šaty, obuv personálu, roznáší ji i jiná domácí zvířata, jinak nevnímavelná: vrabci, psi, kočky, potkáni a pod.

Nákaza projevuje se vysokou horečkou 40–41 °C, třesavkou, nezářím, nepřežvykáváním. Sliznice ústní, písků, dásní, na počátku suchá, teple, načervenalá, dostává po 2–3 dnech puchýřky různé velikosti s čistým, žlutošedým obsahem. Puchýře objeví se na mulci kol nozder, kořene rohu, na vemeni; brzy praskají a vředovitě se rozpadávají, zanechávajíce červená a mokvavá bolavá místa. Zvířata v této době značně slintají a mlaškají. Vyměšování mléka ubývá, mléko je hlenovité a sráží se. Z vnitřních orgánů je postižena sliznice žaludeční a srdeční sval. Po příznacích v tlamě objevují se vyrážky na paznehtech, na kůži korunky mezipaznehtní a patek, puchýře, které za 1–2 dny praskají a zanechávají otevřená, bolavá místa. Zvířata přešlapují bolestí, těžko stávají, většinou leží a snadno se oleží, otláčí. U nakaženého člověka objevují se tytéž příznaky za horečky na prstech, kol úst a zvláště těžká i smrtelná onemocnění mohou se vyskytnouti u dětí.

Největší starosti působí těžcí, plemenní býci, vysokobřezí krávy a ssající telata. Nebezpečné jsou otlaky, následně záněty kloubů i vemene, a zvláště srdeční ochrnutí, vyzutí paznehtů, znehodnocení zvířat k dalšímu chovu, ztrát následkem zhubnutí, zmeřání, neschopnosti k práci, úbytkem dojivosti. A tak výsledky dlouholeté, namáhavé, chovatelské práce může invazivní slintavky a kulhavky rázem a často nadobro zmařit.

Dnes tato nová rána našemu zemědělství nedá spát mnohému hospodáři. Je třeba tažných sil, je potřeba dorostu, abychom doplnili prořídly stav; ubude mléka, které je těžištěm zemědělské výroby, které je osou zásobování velkých spotřebních středisk. Není se tedy čemu divit. Přes to však nutno zachovat chladnou rozvahu, nevyvolávat paniku, protože máme vyspělou státní veterinární správu i zkušené odborníky, kteří již několikrát se zdarem invazi prodělali. Hlavně je důležitá profylaxe, aby se nákaza do chovů nedostala. Profylakticky je nutno udržovati zvířata v přiměřeném výživném stavu a všimati si bedlivě zdravotního stavu. Zdravý organismus snáze vzdoruje infekci a je-li zachvácen, lépe se jí brání, než-li trpící podvýživou a chorý. Věnujte proto péči stájové hygieně, péči zdravotní kontrole, hygienické úpravě všech životních poměrů. Čistá zdravá, suchá a teple stáj, přirozený a zdravý odchov mladých zvířat z rodičů konstitučně silných a zdravých, dostatek pohybu, světla a vzduchu při řádném krmení a držení jsou hlavními předpoklady, aby nebezpečí nákazy a nemocí u zvířat bylo zažehnáno, anebo alespoň podstatně sníženo.

Nás zajímá, jak budeme krmít skot po přestálé slintavce. Nejnebezpečnější je snaha chovatele, že vysokými krmnými dávkami chce zlepšit špatný stav dobytka. Unavené, ochablé zaživací ústrojí není schopno bohatě krmnit strávit a dochází k obtížným zaživacím poruchám, které zvíře ještě více oslabuje. Základním krmením zvířat po slintavce jsou hustší, kašovitě nápoje ze šrotu, pšeničných otrub, krmné mouky. K této píce přidává se v létě lucerka, v zimě lucerkové seno, které obsahuje mnoho bílkovin, nerostné látky, hlavně vápník v dobré rovnováze a vitamíny. Velmi významná jsou krmiva štavnatá: řepa a mrkev pro vysoký obsah škrobin, vynikající léčebný a posilující účinek mají též lněné pokruty, škodlivé je krmení kyselou siláží.

Léčení ponecháme zvěrolékaři. Spočívá v léčení seřem rekonvalescentním, bylo-li její použito zavčas a v přiměřených dávkách a je-li k dostání. Hlavně vrhy

selat daly se včasným očkovaním selat serem zachránit.

Důležité je uplatnění se očkovací metody. Dobytek, pokud není ještě bezprostředně chorobou ohrožen, takže nelze předpokládat, že by u něho vzplála choroba v nejkrajším čase, může býti naočkován zeslabeným virem (vakcinou), aby organismus očkovanec onemocněl tichým, tedy téměř nepoznatelným a pro zvíře nijak nevysilujícím způsobem. Tělo takového očkovanec je nuceno samo si zhotoviti protijedy, které potom skýtají uměle nakaženému zvířeti podle zkušeností až 10 měs. ochranu před onemocněním přirozenou nákazou. Jedná se tedy — znovu opakují — o umělé vyvolání choroby v nejmírnější formě. Zvíře se stane přechodně, na kratší čas (10–14 dní) lehce chorobným; proto je třeba takového očkovanec přesně podle pokynů zvěrolékaře ošetřovat s tím vědomím, že pouhým vstříknutím vakciny není veškerá péče o zvíře ještě ukončena a že očkovanec po jistou dobu projevuje zeslabení organismu, jež je třeba zvýšenou péčí paralyzovat. O tom, které metody očkování má býti použito, rozhodne úřední zvěrolékař, podle stáří, váhy, stavu výživy a zdraví a také podle toho, kolik vakciny je po ruce. Výsledky však bývají velmi dobré. C. K.

Zahrady poškozené válkou.

Zahrádkář nepolevuje v tomto měsíci v práci, byť i žalostně zjišťoval, co zla natropila na milých stromech válka. U takových ovocných stromů, poškozených válkou, vyskytují se otázky, co s tím, udrží se stromek — či zhyne? Vidíme, že stromky jsou různě nakloněné nárazem vozidla, současně je odřena kůra, jinde jsou osekány větve rukou, která by se toho nebyťi války, nikdy nedopustila, aby tak strom zhanobila. Posléze jsou ty, které olámaly a potloukly střely různých zbraní. Jest líto pohleděti, jest smutno pomyslit, kolik roků práce a nadějí jest ztraceno. Však neukvapuje se ten, který strom má rád a kdo mu rozumí, naopak, pracuje a léčí poškozený stromek. Na oheň patří jen takový, u kterého je vyloučeno, že záchrana není. Vždyť stojí zato, udržeti při životě to, co známe a při dnešním nedostatku stromkového materiálu musíme šetřiti a zachrániti aspoň na několik roků. Uvažujeme, že i když poškozený strom nevydrží předpokládanou dobu, bude rezervou v době, kdy nám znova budou dorůstat mladé stromečky. Je známo, že stromy poškozené nasazují zpravidla hojně na plody (snaha o zachování potomstva). Různé poškozené stromy núsíme ošetřovati jednotlivě od případu k případu takto:

1. Stromy nakloněné nárazem a částečně poškozené (asi tak do stáří 20 roků) vyrovnáme do kolmé polohy pomocí zvedáku (na opěrném místě řádně podložiti tkánivem, gumou a pod.) neb pomocí lan a táhnutím dáti do původní polohy. V takovém případě bude nutno, aby neutrpěl opět ve své poloze, zajistiti stromek dráty, lany, po způsobu stavění stanu. Kotvící kolíky musí býti úměrně silné. Někdy bude třeba odhoditi i něco země. Nakloněním a rovnáním dojde k přetrhání některých kořenů. Jejich zahojení podpoříme v době sucha záhlvkou nebo přihnojením močůvkou, záchodovinou nebo umělým hnojem. Polámané větve urežeme a zahladíme ostrým nožem neb pořizem (větvevní kroužek). Podřezanou, rozdrásanou kůru taktéž hladce do živého ořežeme, všechny tak vzniklé nové rány omyjeme 10% roztokem stromového karbolínea a po vsáknutí omazeme, vyplníme kaší žluté hlíny s krávcem. Aby při zasýchání omazání neopadalo, zajistíme řídce obtočenou látkou. Karbolíneum má povrchové buňky umrtviti a tak zabrániti infekci různých hub a plísní. Dle síly stromu a jeho stavu otrháme píody nasazené, by se zbytečně nevysiloval a všechny živiny spotřeboval jen na svoje uzdravení.

2. Stromy osekáné neb ořezáné, na kterých alespoň jedna silnější větve zůstala, ošetříme tím, že všechny rány zahladíme, natřeme karbolíneem a zamažeme směsí hlíny jako v případě 1. Ještě v první a jistě v druhé míze nám kolem ran vyraší výhony (vlky), z kterých ponecháme jen ty nejsilnější a takové, které by mohly převzítí úkol větve zničené. Jiné vlky a zvláště na kmene odstraňujeme během celého roku. Zbytečně spotřebovávají živiny. Při zimním řezu příští rok dokončíme řezem to, co jsme v plné vegetaci udělali nemohli (odstranění pahýlů, zkrácení zůstalých větví, aby se dosáhla rovnováha).

3. Střelami, resp. jejich střepinami jsou rány na stromech tak různé, že není možné se o každé rozepiso-

Našim dětem

Pro děvčata.

Naše paní ředitelka dala podnět k tomu, aby se začalo, než bude pravidelné vyučování, s částečným vyučováním. Místní rozhlas svolal slavkovské žákyně ku práci. Bylo vám smutno po škole a uvítaly jste toto zařízení. Děvčata z vesnic nemohou být s námi a také jim tento článek poví, co děláme.

Začínáme upravovat okolí naší národní školy, úpravou zahrádky. Nesla stopy válečných událostí. Upravujeme a zároveň se učíme sázet i okopávat. Práce v zahradě je vždycky radostná. Mám radost zároveň s vámi, když vytvoříme záhonky, zasejeme, osázíme. Pyšně se pak díváte na své záhonky, pozorujete a hlavně pomáháte růstu rostlin.

Téměř každý den odpoledne chodí žákyně do dobrovolných hodin ručních prací.

Začaly jsme pestrým kapesníčkem. Podnět k tomu daly naše radostné dny, kdy ulice zářily tím, co máme nejkrásnějšího — národními kroji. Jsou krásnými dokumenty naší lidové tvorby. Pestrý kapesníček s národními motivy, oživí letní šaty. Děvčata si také zhotovují úbor do cvičení. Oboje zapadá do našeho školního programu podle osnov.

Naše venkovská děvčata, je vám jistě líto, že nemůžete být s námi. Představuji si vás, jak čiperně pomáháte svým maminkám v kuchyni a namnoze i vaříte samostatně. Vy samostatně kuchařinky, jistě dbáte při své práci správného složení jídelních lístků. Víte, že jídelní lístek má v sobě soustřeďovat sloučení všech živých a výživných látek, které tělo potřebuje. Ať se pokrmy střídají a doplňují. Teď je doba, kdy vitamíny přicházejí na stůl ve formě salátu. Salát máte jistě vypěstovaný v zahrádkách

vaří. Jen o těch, kterých jsem v našem městě viděl nejvíce. Jsou to rány střepinami a tlakem vzduchu.

Střepina nárazem rozdrásala a roztrpala kůru i část dřevní. Jest proto nutno takové rány ostrým nožem důkladně vyřezat (hladce), vyplnit voskem, nebo alespoň hlinou s kravincem a ovázati. Nezapomeňte na karbolium, nebo jiný desinfekční prostředek. Během vegetace budou kolem ran vyrůstati výhony (vlci), které stále hladce ořezáváme. Kde tlak vzduchu ztrhal listy, toto doroste a odřenou a popraskanou kůru ošetříme jako pod bodem 1. U všech poškozených stromů nezapomínáme během tohoto roku v suchých dnech na závlivku a občasné přihnojení močůvkou neb zarytím hnoje již teď, ve vegetaci. Posilovatí přihnojením můžeme až do konce září. Později již tak nečiníme, aby výhony řádně vyžrály. Takové hnojení jest injekcí k hojení ran. Úvazky během vegetace kontrolujeme, aby se nezařezávaly, neb aby se nestaly skrýši škůdců a různých plísni.

V nepoškozených zahrádkách: U tvarového ovoce zaštipujeme výhony, dosahující síly tužky, přebytečné a poškozené plody odstraňujeme, prodlužující ramena přivazujeme ke kostrám. U révy vinné vylamujeme přebytečné, plané výhony, vyvazujeme a okopáváme. Neustále kontrolujeme výskyt škůdců z řad živočichů a hub. Bojujeme proti nim ve správné době vhodnými preparáty. U malin vylámám slabé výhony, taktéž u jahod na úponkách vznikající nové rostliny osamostatňujeme tím, že jim přestřiháme spojení s matkou. Plody podkládáme dřevitou vlnou, aby se nezablátily.

V zelinářských zahrádkách máme již všechno míti vysazené. Práce pozůstává dále v okopávání po lžících a neustálém odplevelování. V době sucha ve večerních, lépe v ranních hodinách zaléváme. Okurky, pokud není výslovně nutno, nezaléváme v odpoledních hodinách. Pamatujeme na jejich zaštipnutí. Rovněž u rajských jablek provádíme vylamování na dva nejvyšší postavené výhony a včasné vyvázání. Komposty nenecháme během vegetace zapleveliti.

Vítek,

a umíte ho připravovat. Bývá doplňkem bramborové kaše.

Pro změnu to může být i nastavovaná kaše. Příprava: Na 1 kg brambor 20 dkg krupek, sůl, $\frac{1}{16}$ l mléka, 4 dkg tuku, cibule.

Postup práce: Oloupané vařené brambory sceďíme, rozmačkáme, přidáme scezené vařené krupky, mléko a dobře promícháme. Upravíme na mísu a podáváme s cibulkou.

K této sestavě byste jistě nedaly bramborovou polévku. Byl by přebytek stejné živiny. Ku konci ještě předpis na levný moučník.

Jednovaječný dort: 12 dkg tuku, 15 dkg cukru, 1 vejce, $\frac{3}{4}$ balíčku pečivového prášku, 25 dkg mouky, $\frac{1}{8}$ l mléka, 15 dkg marmelády, 2 dkg ovesných vloček.

Postup práce: Utlučme tuk s cukrem a 1 vejcem. Mouku prosejeme s práškem a střídavě s mlékem zatřeme do utřených hmoty. Dáme do formy péci. Pečený potřeme marmeládou a posypeme praženými ovesnými vločkami.

Tak jsem vám poslala úkoly na dálku. Víím, že rády vaříte a že z vás budou takové hospodyňky, jaké naše republika potřebuje.

M. A.

Orientace v přírodě.

1. Podle přírodních zjevů. Kůra stromů bývá na severní a severozápadní straně hrubší, porostlá lišejníky. Strom se brání proti severozápadním větrům hrubší kůrou, lišejníky rostou ve vlhku.

2. Na severní straně čerstvých pařezů bývají na straně severní léta hustší než na jižní. Strom roste na jižní straně vlivem příznivějšího počasí rychleji.

3. Vinice bývají sázeny na jižních a jihovýchodních svazích.

4. Podle slunce. Slunce je v 6 hodin ráno přibližně na východě, v 9 hodin ráno přibližně na jihovýchodě, ve 12 hodin na jihu, v 15 hodin na jihozápadě, v 18 hodin na západě.

5. S hodinkami. Malou ručičku obrátíme k slunci a úhel mezi malou ručičkou a XII rozpůlíme. Půlící čára směřuje k jihu.

6. Podle hvězd. Polárka je vždy na severu. Najdeme ji tím způsobem, že vzdálenost zadních kol Velkého vozu 5 krát prodloužíme, až přijdeme k oji Malého vozu. Polárka je poslední hvězdou v oji Malého vozu.

Pro jedenáctileté školáčky.

Nahraďte správnou číslicí:

624	8*45	***	× 37
*85	-59*7	***	
4*7	*70*	1743	
64*		****	
2391			

V mateřské školce: „Děti, viděli jste na dvoře vrabce?“ Všichni se hlásí, že ano, jen Jirka ne. „Tys, Jirko, neviděl?“ — „Ne.“ — „Proč?“ — Jirka rozpačitě: „My jsme, prosím, zavřeli branku!“

Jirka viděl ve snu kaši. Krupičnou kaši s perníkem. Chtěl se do ní pustit, ale neměl lžičku. Na druhou noc si lehl se lžičkou v ruce. Kaši zas ve snu neviděl.

Školní perličky.

Jan Lucemburský vedl válku s Tatary blízko Jerusálema. S koně nikdy neslezl. Když slyšel, že je někde vojna, šel tam a vypíchl si oko. Krále anglického porazil u Kolína. Tataři byli poraženi u Olomouce, poněvadž dlouho nepršelo a oni byli pohani. Také neměli děl a do Čech nemohli, poněvadž král zřídil na hranicích husté lesy.

Z koncentračních táborů.

Bratr Trnčák vypravuje...

„Jedním letným pohledem jsem se seznámil se svým novým obydlím. Byla to dříve světnička pro dva studenty. Postele tu zůstaly, i matrace v nich. V rohu vědro a jakési hadry, pod oknem těleso ústředního topení. Naproti dvěma okna s matným sklem. Víc nic. Bachař (dozorce) otočil klíčem a vzdálil se. Tři páry zvědavých očí upřely se na mne. A teď mne zahrnul celý proud otázek a ze všech úst najednou. Nazdar kamaráde! Tak odkud? Proč tě vzali? Jak jsi v tom? Mlčíš, máš strach! Ale ty jsi ze Slavkova, to musíš znát Jendu Pítelu! Zatelefonoj mu a dovíš se, co jsme zač. A hned mne zaučovali, jak se skrz ústřední topení telefonuje. Naše místnost byla jakousi telefonní ústřednou a měla tu výhodu, že se potrubí ústředního topení od nás rozcházelo nejen napravo a nalevo, ale i nahoru a dolů. Jeden z kamarádů odšrouboval objímku, jež spojovala potrubí s tělesem a zaklepal. Odpověď přišla okamžitě a spojení s místností pod námi bylo připraveno. Potom zavolal k telefonu Pítelu a hovor černým potrubím začal: „Jendo, jsi to ty? volám.“ „Nazdar, Franto, nic se neboj, jsou to dobří kamarádi, nezradí tě!“ Tak jsme se seznamovali. Musel jsem vypravovat, co hlásí Londýn, co Praha, zprávy z domova a také celý můj případ.

Každý nový host, který přišel do bloku, přinášel opět nové informace. Do hodiny jsme věděli, kdo je to, jaký je jeho případ a jak mu případně pomoci svědeckým při výslechu. Nejbližší rajon jsme znali dokonale. Ráno, kdy bylo v Kouničkách plno gestapáků a kdy se vyšetřovalo, byl klid. Po sedmé večer gestapáci odešli a na to jsme se těšili, to byla naše doba. Měli jsme ovšem jiný způsob dorozumívání. Schovávali jsme na záchodě motáky, t. j. tužkou psané lístečky. Kašláním a smluvenými hlasitými pozdravy jsme oznamovali, pro kterou světničku moták byl. Tímto způsobem jsme si dodávali zprávy hlavně pro tři sousední cely.“

„Věděl jsi o Bolelouckém, nebo viděl jsi ho někdy?“ Hned ne, až později jsem se o něm dověděl, byl v jiném bloku.“

Přišla řeč na okno.

„V mléčném skle jsme měli malinkou díрку, kterou jsme zakrývali před bachařem papírem. U okna jsme mívali službu. Byli jsme v druhém poschodí, kousek od budovy byla vysoká ohrada, za ní silnice. Skulinkou v matném skle jsme pozorovali kolemjdoucí. Také tudy chodily ženy, jež čekaly na návštěvu. Zahlédl jsem tu jednou i paní Bolelouckou a paní Jurečkovou. Někdy se stalo, že nějaký člověk obrátil noviny s velkými písmeny přímo proti nám. Tak jsme také chytali zprávy. Okno otvírat se však nesmělo, stráž hned střílela a my jsme si nechťeli svůj osud nějak ztěžovat. Když se někdy jednou za čas větralo, dávalo se to pod dozorem bachařů. My jsme v tom případě udělali dřep, obrátili se obličejem ke zdi a tak jsme čekali, dokud bachař okno nezavřel. Trvalo to obvykle jen chvíli.“

Mne zajímá, jak vypadal denní koloběh života v kolejích, myslím zaměstnání, jídlo, zábavy a pod., co vězňům pravidelně všední den přinášel. Člověk na svobodě řeší v myšlenkách stále nové a nové problémy, jež mu život přináší, objevuje svět a nepozoruje, jak čas ubíhá a že člověka unáší s sebou.

Ale čas se může také státi hrozným břemenem a tíhou, může úplně porušit duševní rovnováhu člověka, zbaveného osobní svobody. Čas — nuda stávají se přímo nepřáteli uvězněné bytosti, drtí ji a ničí.

„Náš den začínal v 6 hodin ráno. Potom jsme hadrem čistili podlahu a okna. Pak byla snídaně, po snídani až do oběda jsme obvykle čekali, kdy koho zavolají k výslechu. To však bylo jen do té doby, než byl případ vyšetřen, jinak jsme měli pokoj. Potom byl oběd a večeře. Brzy po večeři zhasla světla ve všech celách najednou a den se končil. Zbývající časová mezidobí jsme si museli vyplnit sami. Ráno jsme si sami připravili ranní čtvrt hodinku a zároveň stanovili pořadí, kdo bude kdy předvádět. Zhotovili jsme si kreslený šach a hráli jsme. Také jsme si uspořádali šachový turnaj o mistrovství cely. Ale nějak jsme se nepohodli, a tak byla cela bez mistra. Také se hrála stolní kopaná a Člověče nezlob se! Knih vůbec nebylo, a také běda, kdyby ji někde objevili! Po večeři jsme měli pravidelné přednášky, každý ze svého oboru. Posluchači byli tři. Já jsem přednášel o Sokole, o tělovýchově, o stolařině, nějaký Salajka o peněžnictví a peněžních machinacích, Horák z Boskovic o věčlách a o politice, další, nemohu si vzpomenout na jeho jméno, o skautingu. Při tom jsme mnoho debatovali.

28. října, nevím proč, nás sehnali z blízkých cel dohromady a honili poklusem s místa na místo. Co dělali jiní, nevíme, ale hluku bylo dost, a podle zpráv prý uhonili při tom některé vězně k smrti.

Jednou za čas jsme se koupali, ale to muselo jít velmi rychle. Připravili jsme se v celách, potom rychle na chodbu obličejem ke zdi, potom ve větších skupinách poklusem pod sprchu. Pod sprchou jsme byli 2—3 minuty a opět rychle do cely.

Ráno a večer jsme dostali po krajíčku chleba, jinak byla strava pouze tekutá. K snídani byla třikrát týdně úplně řídká polévka, čtyřikrát černá káva, v poledne jeden litr polévky, opět úplně řídké, večer černá káva. Jednou týdně, a to bylo v neděli večer, dostávali jsme dva dkg salámu. Jednou nebo dvakrát měsíčně přišel malý balíček a tak jsme si přilepšovali.“

Jak se již dříve bratr Trnčák vyjádřil, byl život vězňů rozdělen na jakési etapy. Nejprve měli případ v rukou gestapáci, to bylo vyšetřování, pak se případ projednával soudně a konečně byl rozsudek. Ale všechna tři jednání řídily stejné šelmy. Rozdíl byl pouze v tom, že druhý a třetí akt těchto tragedií řídily šelmy se zdánlivým vzděláním. Vzdělání bylo pouhou rouškou, která ukrývala srdce zločince. I němečtí filosofové — Schopenhauer a Foester — nás učili, že právě vzdělání je výchova srdce a že vzdělaný zločinec je rafinovanější a nebezpečnější, než zločinec prostý.

„Jak byl vyšetřen tvůj případ?“

„Velmi brzy, celkem za 8 dní. Vyšetřovalo se dole ve sklepních místnostech. Já jsem poznal jedinou z nich, s druhými jsme se seznámili jen letmo při otvírání dveří. Všechny místnosti byly pro výslech zvlášť zařízeny. Oběti vyslyšeli — pokud mně je známo — po jednom, takže každý znal obvykle dobře jen svou historii a co s ním dělali. Ostatní se to dověděli, až se vrátil do cely.

Hned třetí den po mém příchodu do Kouniček jsem slyšel hrozný pláč a bédování; i ostatní to slyšeli, nikdo však nevěděl, co se stalo. Mně stálo

vyšetřování četné štulce, liskance a 3 zuby, jiní však poznamenání mnohem víc a do krvava.

Gestapáci někdy přímo závodili, aby vymáčkali ze svých obětí co nejvíce usvědčujícího materiálu. Mám dojem, že byli za to odměňováni, nebo si hleděli získat pro sebe výhody. Gestapákova pěst a dravčí oko byly pro nás vtělením Velkoněmecké říše.

Myslím, že i ostatní bratři z Jurečkova případu vyšli z toho poměrně lehce, jako já, však se to později dovíme. Také jsme hned tušili, proč tomu tak je, či nevydítelná ruka nás chrání.

Hlavní tíhu viny vzal na sebe a hrdinsky — mlčky nesl Jakub Jurečka. Co on prožil, jak probíhalo první jednání jeho tragédie, odnášel Jakub s sebou do své samoty v cele a také do hrobu. — Nikdy se o tom nikdo nedozví. Hned v prvních hodinách výslechu jsme poznali, že se nikdy úplně nepřiznal, že jsme mu přísahali a co jsme přísahali.

„Pamatuješ si slova přísahy?“

„Při památce našich mučedníků a hrdinů přísahám, že neustanu v boji proti Třetí říši až do jejího úplného zničení.“

„Jak se jmenovala vaše organisace?“

„Gestapáci stále říkali Legie svobody, správně však to byla Stráž svobody. Na Slavkovsku byl velitelem Jurečka, na Bučovsku Bílek. Své podřízené velitele si určili sami. Do jejich rukou jsme potom přísahali. Ostatní členové nás znali jen podle krycích čísel. I po krycích číslech pátralo gestapo, ale marně.“

(Pokračování.)

Z našich obcí

Jedinečná oslava v Heršpicích.

Dne 7. června přišli za námi 3 rumunští vojáci. Po delším rozhovoru rumunsko-rusko-českým jsme vycítili, že by rádi oslavili narozeniny své královny-matky, Marie. Ač sami tři vlastně v cizině, ač se s námi téměř vůbec nemohli domluvit, přece se odhodlali tuto oslavu uspořádati.

Oslava byla zahájena předsedou Národního výboru br. Černíkem, který upozornil na jejich úctu a lásku ke královně matce a vyzval občanstvo, aby se chovalo tak, aby Tito vojáci poznali, že jim chceme v jejich snaze podporovat a že jim chceme pomoci. A oslavný večírek se opravdu vydařil. Prostý rumunský voják pronesl krátkou řeč, z níž jsme nerozuměli téměř ani slova. Vycítili jsme však, že chce říci asi toto: Oslavujeme dnes 46 narozeniny královny matky. V těch nejtěžších chvílích boje mysleli jsme na ni, byla nám královnou, matkou naší vlasti, pro jejíž svobodu jsme bojovali. — Dále přednesli několik prostých básní a písní. Bylo dojemné, jak se snažili, abychom jim rozuměli. Ač jsme jim nerozuměli slovem, porozuměli jsme jim citem — srdcem. Nikdo z obecnstva téměř ani nedýchal a odměnili jsme je pak přátelským a radostným potleskem. Učitel Stanislav Koukal pověděl stručně několik slov z dějin Rumunska a o Malé dohodě. Obrátil se k těmto třem rumunským vojákům a řekl: Po těchto rumunských vojácích posíláme pozdrav jejím bratřím doma s přáním mnoha štěstí a plného rozkvětu jejich domoviny — Rumunska. Ať žije přátelský rumunský národ, který též bojoval v naší vlasti proti Němcům za naši svobodu. Ať žije král Michal, ať žije královna matka Marie, již tímto večírkem vzdáváme hold k jejím 46 narozeninám.

Nerozuměli slovem, ale porozuměli srdcem. Vřelý stisk rukou, slza dojetí v oku byla nám znamením, že jsme si porozuměli.

Na ukončení oslavy zapěli Tito tři vojáci rumunskou hymnu a obecnost pak hymnu československou. S nepatrnými prostředky bylo dosaženo velkého úspěchu. Zatím, co na jedné straně se ještě kolem nás vyvíjí zbytek válečného hněvu a zloby, tu na druhé straně zase se dělají první kroky k tomu, aby se lidstvo sblížilo a šlo na podkladě vzájemné úcty a lásky. S. Koukal.

Z Křižanovic. Po zabrání republiky Československé Hitlerovými pochopy ustavila se skupina nadšených vlastenců. Scházívala se dvakrát i vícekrát týdně po celých šest let v hostinci Josefa Hoňky, Kartaři, kteří se bavili hrou, říkali: „Aha, generální štáb zasedá“. Do Křižanovic jezdili pro válečné zprávy i nadšenci z okolních vesnic a po obdržení zpráv s klidnou myslí odcházeli domů. Všichni Tito mužové se dali do podkopné práce proti Říši. Odposlouchali cizí, zakázané rozhlasové stanice a podávali zprávy o válečných událostech Sovětského svazu, Anglie a Ameriky. Musíme podotknout, že jsme nejraději poslouchali naši zahraniční delegaci. Jmenovaná skupina si bedlivě všimla lidí, kteří utíkali rádi a nadšeně do Říše za prací, ačkoliv mnohý mohl pracovat doma. Mnohý z nich myslel, že Německo válku vyhraje a přece v Německu jedna marka je našich deset korun. To mnohě tak velice lákalo, že byli za práci přímo vděční. Těchto lidí jsme si dobře všimali, když přijeli na orláby domů. Mnozí z těchto pracantů mluvili uboze, někteří nadšeně pro republiku a Říši zatracovali. Utužovali jsme svornost a lásku mezi domácími lidmi. Vymítili jsme sudičství a udavačství. Toho v Křižanovicích nebylo. Posílali jsme denně a povzbuzovali všechny lidi k vytrvalosti a dokazovali jsme, že násobití padne a spravedlnost zvítězí. Dnes, kdy se nám svoboda vrátila, nebudme pomlouvační a hledme si více práce, která se nedá odkládat. Kdo nepracuje, ať nejí a není pro něho v nové republice místa.

F. H.

Spojené spolky Sokola, Orla, DTJ a Sportovní klub v Křižanovicích — jako jediný tělovýchovný celek — pořádají odpolední slavnost v neděli dne 17. června s pestrým pořadem.

Nížkovice. Svaz české mládeže uspořádal v neděli dne 10. t. m. sbírku potravin naší armádě. Občané, z převážné části dělníci a maloročníci, plně pochopili význam sbírky a dokázali, že i z mála a při dobré vůli se dá pomoci těm, kteří toho nejvíce potřebují. Do bučovických kasáren bylo tedy dodáno celkem 10 q potravin všeho druhu s výjimkou brambor a 260 vajec.

M. P.

Do Vážan Linh. Po 27 měsíců používal jsem „pohostinství“ Gestapa v Kouničkách a 5 měsíců prodlél v „sanatoriích“ ve Vratislavi, Drážďanech, Mišni a Lipsku. 30. května vrátí jsem se opět do svého působiště, ja zvědav, jak se změnili vázanští občané. Připravili jste mi, milí žáci a občané, uvítání velmi hřejivé a dojemné. Věru, nečekal jsem toho. Děkuji proto tím více žactvu, Národnímu výboru, jednotě „Sokol“ a všem ostatním občanům bez rozdílu, za všechny ty projevy radosti a lásky. Delší odloučení naše přátelské soužití jen utužilo. Všem za pozornost a příspěvky, jimiž se mám dle přání otce Láde brzy a dokonale zavítat, srdečný a upřímný dík. Poznání, že občané nedopustili, aby v době mé persekuce rodina moje strádala a ještě po návratu mají obavu o mé zdraví, je velmi hřejivé a zavazuje.

Karel v. d. Bruch, říd. učitel.

Filatelistická hlídka.

Služba československé pošty se rychle rozvíjí. První známky, jež už platí na Slovensku a částečně i na Moravě byly tištěny v Košicích. Jsou hodnot 6, 9 a 15 Kč a je na nich obraz čs. vojáka v helmici. Tyto známky přijdou do oběhu i v Čechách. Druhé známky byly tištěny v Bratislavě a jsou hodnot 50 hal., 1,50 Kč a 2 Kč a je na nich obraz čs. znak a trojlístek lípových listů s uvedením patřičných hodnot. Na různých místech jsou už v oběhu, ale budou platit jen krátkou dobu. Po příjezdu do Prahy nařídil pan ministr okamžité stažení všech známek, které platily u nás do konce dubna. S urychlením se nyní pracuje na nových známkách, které budou mít obraz presidenta Osvooboditele, presidenta Obnovitele, Štefánika, pohled na Košice, Baňskou Bystřici, Bratislavu, Hodonín, jako prvé osvobozené město moravské, na Erno, pohled na Prahu a obraz rozbité Staroměstské radnice. Pak přijdou do prodeje také známky, zhotovené v Anglii. Budou to nejkrásnější známky, jaké jsme kdy měli. Jejich umělecká hodnota je velmi vysoká. Fi.

Všem dobrým přátelům, kteří po dobu mé nepřítomnosti jakýmkoliv způsobem podporovali moji rodinu, vyslovuji nejupřímnější dík. Jar. Hanák.

Poděkování. Dokládám za svou povinnost, abych poděkoval všem, kteří v noci 23. dubna 1945, kdy dům lékárný byl bombami a požárem úplně zničen, jakýmkoliv způsobem pomáhali neštěstí omezit nebo zmírnit.

Ph. Mr. Řemou Navrátilík, lékárník.

Z pera mladých

Řídí Eduard John.

Na cestu.

Zůstalo nám vlastně velmi málo. Nějak jsme všichni zatvrdli a uzavřeli se. Ideály se změnilý ve skutečnosti. Začli jsme všichni myslet jinak. Začli jsme myslet v číslech tanků a pušek, začli jsme myslet v kaloriích a dnes, kdy jdeme vstříc budoucnosti, kdy československý lid opět může svobodně vydechnout, je mnohdy tlumený, opatrný a často provázený i vzdechem. Zatvrdli jsme a uzavřeli jsme se na škodu celé věci.

Věřím ve vás, mladí, ve vás, kteří se dovedete nekompromisně postavit za věci, jež považujete za svoje vlastní.

Ne, my nebudeme nikdy váhaví, my nebudeme vzdychat. Čin bude naší denní modlitbou, ať perem, nebo lopatou.

Československá mládež nastoupila. Záleží jen na nás, dojdeme-li svého cíle. Nežádáme nemožnosti. Chceme radostně a opravdově žít. Chceme pracovat pro lepší zítřek. Lepší a radostnější. Šedých a mlhavých dnů je již bezpočet za námi. Zítřa musí a bude nám svítit slunko. Ne, nebudeme zakládat spolky s úzkými, egoistickými zájmy a programem. Když spolek, tedy živoucí organismus a nikoliv mrtvá kartofečka přihlášek. Nikoliv čestné funkce čtyř předsedů, ale funkce pracovní. Nikoliv archivář a zaprášená akta, ale pracovní deník s programem. Ne, nebudeme mládež odvádět od práce, naopak, výchovou a kursy musíme zvýšit pracovní morálku. Naše práce a naše výrobky musí být lepšími a hledanými. Příští generace musí znát Evropu stejně dobře, jako svoje rodiště. Ne, nežijeme malým věcem. Potřebujeme více velkých myšlenek a ideálů. Nebudeme snilky, řešícími záhady věci neskutečných, ale praktickými idealisty. Po práci oddech, osvěžení a zábavu. Každý dle své libosti. Divadlo, koncert, film, kniha, pro duševní pracovníky sporty, tělocvik a chcete-li i rýč a lopata. Rýčem a lopatou změňme naše obce i města. Nebudeme procházeti pustými, zakouřenými městy, kde nemá oko na čem se zalíbením spočinout. Chceme zdravá, zahradní města, města se zdravou mládeží. Chceme vidět zdravé, opálené tváře a nikoliv žluté, slunci nikdy nevystavené lice těch nejmladších. Vytvoříme sociální referáty mládeže. Ty převezmou na svá bedra strašný odkaz staré, prohnilé doby. Zdraví se nesmí měřit penězi, které může ta, nebo ona instituce uvolnit. Zdraví je majetek celého národa, a život národa je penězi nezměřitelný. Věřím, že doba, která přijde, nebude znát chudých a utlačovaných. Věřím, že přichází doba, která nebude tlačit vysoký standard průměru směrem dolů, ba naopak, že dokáže vysadit slabé a utlačované vzhůru, ke slunci.

Věřím ve vás, mladí. Každého jitra začíná nový den a záleží jen na tobě, bude-li slunný a jasný. Zapomeň, co bylo včera! Dnešní den patří tobě! Nepromarni jej!

S. N.

Červen ve zkratce. Na českém nebi, docela blízko obzoru, třepotá se v červnu několik hvězd: otec dějepisu Palacký, buditel Šafařík, pootavský

Začínáme . . .

Chápeš už, bratře, co je to svoboda? Pohlédni do očí mladého národa, dotkni se tváří, v nichž nadšení hoří, jak plamen očištný vše staré boří. Jeho zář na cestu jedinou svítí. Jež vede vše mladé do jasu žítí.

Jdem po ní první.

Žarem svých srdcí si překážky rozboříme, prací a vírou si cestu rozšíříme,

a láskou k národu, jež hory přenáší,

sneseme na ni ty kameny nejtvrďší,

aby ti za námi, již po ní kráčí,

mohli jít tak rychle, jak síly stačí,

po cestě pevně, jež vede k výšinám.

Nesmi již dospět k těm zrádným bažinám,

v nichž jsme se po šest let v bidě my brodili

a z hlasů vzdálených čerpali posily.

Dnes ten hlas letí nad našimi hlavami,

Jdem za ním všichni přímými řadami

v úloze dlaždic nových a lepší cest.

My, jako první musíme umět vést

Hlavami tvrdými jak kostky ze žuly

dlaždíme silnici vroubenou topoly,

srdce jak semena okolo vsadíme,

květy z nich vyrostlé vírou svou svažíme.

Ony se do krásy, do síly rozrostou

pro radost těch, kteří za námi tudy jdou

Však tvrdá práce jen silou půjde dál,

silou těch, kteří dnes ještě jdou opodál.

Chopte se práce, chopte se otěže,

volá vás všechny „Svaz české mládeže“.

slavík Heyduk, kněz Sušil, sběratel národních písní, historický povídkář Třebízský, Jihočech Holeček, skladatel Škroup — trpěliví a neúnavní dělníci na dědičné roli národa a horliví strážci milovaného jazyka českého.

V červnu v 48 letech minulého století se konal památný Slovanský sjezd a myslenkový kvas nové doby vyvolal červnové svatodušní bouře.

21. červen 1621. Zavřily bubny. Černé sukno — ostří obnažených mečů — krev. Staroměstské náměstí, poprava 21 českých pánů. Skloňme hlavy a pokloňme se jejich památce!

8. červen 1791 nás zve na pražskou universitu ke zřízení stolice jazyka českého a červnové dny roku 1881 vedou naše kroky do milované Zlaté Kapličky nad Vltavou. Buď nám pozdravena!

Svazu české mládeže ve Slavkově u Brna!

Mladí přátelé. Velice mne překvapila Vaše iniciativa, projevená při sbírce potravin pro čs. vojsko v Bučovicích, tím více pak výsledek této sbírky.

Věš akce je tím záslušnější, že byla podniknuta brzy po utvoření Vašeho Svazu a uvedli jste se tak do veřejnosti skvělým, záslušným činem, který dokumentuje Vaše dobré snahy a cíle.

Vím, že dalo Vám mnoho práce zorganizovati tuto akci a dovésti ji ku zdárnému konci. Dali jste mi tím možnost přilepšiti vydatně svěřené mi posádce a rozřešiti tak svízelný úkol pravidelného zásobování alespoň pro prvý, nejhorší čas.

Přijměte můj srdečný dík jménem čs. vojska, jménem čs. posádky v Bučovicích, spolu s přáními: Vaším tužbám, Vaším ušlechtilým cílům, voj. Zdar!

Plk. pěch. Vlastimil Kozelský,
posádkový velitel.

Odměnou za akci Svazu čs. mládeže a za „Dar slavkovského lidu čs. armádě na přilepšenou“ zavítají k nám v neděli 17. června 1945 čs. vojáci bučovské posádky na odpolední a večerní proměnný koncert. Začátek koncertu o 15. hod. v parku „26. dubna“.